

નેપાળના વડાપ્રધાન Rt માનનીય શ્રી પુષ્પ કમલ દહલ 'પ્રચંડ' ની ભારત મુલાકાત

જૂન 02, 2023

નેપાળના વડાપ્રધાન શ્રી પુષ્પ કમલ દહલ 'પ્રચંડ' ભારતના માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના આમંત્રણ પર 31 મે થી 3 જૂન 2023 દરમિયાન ભારતની સત્તાવાર મુલાકાતે છે.

2. વર્તમાન કાર્યકાળમાં પદ સંભાળ્યા બાદ વડાપ્રધાન પ્રચંડની ભારતની આ પ્રથમ દ્વિપક્ષીય મુલાકાત છે. શ્રી નારાયણ પ્રકાશ સઈદ, વિદેશ મંત્રી, ડૉ. પ્રકાશ શરણ મહત, નાણા મંત્રી, શ્રી શક્તિ બહાદુર બસનેત, ઉર્જા, જળ સંસાધન અને સિંચાઈ મંત્રી, શ્રી પ્રકાશ જ્વાલા, ભૌતિક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને પરિવહન મંત્રી, શ્રી. આ મુલાકાત દરમિયાન વડાપ્રધાનની સાથે આવેલા પ્રતિનિધિમંડળનો એક ભાગ છે ઉદ્યોગ, વાણિજ્ય અને પુરવઠાના માનનીય મંત્રી રમેશ રિજલ.

3. બંને વડાપ્રધાનોએ પરંપરાગત હૂંફ અને સૌહાર્દ દ્વારા ચિહ્નિત થયેલ વ્યાપક દ્વિપક્ષીય ચર્ચાઓ કરી. તેમની વાતચીત દરમિયાન, બંને નેતાઓએ ભારત અને નેપાળ વચ્ચે રાજકીય, આર્થિક, વેપાર, ઉર્જા, સુરક્ષા અને વિકાસલક્ષી સહયોગને આવરી લેતા દ્વિપક્ષીય કાર્યસૂચિના સમગ્ર સ્પેક્ટ્રમની સમીક્ષા કરી. વડાપ્રધાન પ્રચંડે ભારતના માનનીય રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી સાથે પણ મુલાકાત કરી. દ્વૌપદી મુર્મુ અને ભારતના માનનીય ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી જગદીપ ધનકર. રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા સલાહકાર, શ્રી અજીત ડોભાલે દિલ્હીમાં તેમના રોકાણ દરમિયાન પ્રધાનમંત્રી સાથે મુલાકાત કરી.

4. બંને વડા પ્રધાનોએ કોવિડ-19 રોગચાળાના પરિણામ સહિત બંને દેશો વચ્ચેના ઉત્કૃષ્ટ સહકારની નોંધ લીધી. બંને દેશો વચ્ચે મજબૂત આર્થિક અને વ્યાપારી ભાગીદારીને ઉજાગર કરતાં, તેઓએ સંશોધિત સંધિ પર હસ્તાક્ષરનું સ્વાગત કર્યું, જે અન્યો ઉપરાંત, ભારતના અંતર્દેશીય જળમાર્ગો સુધી પહોંચ પ્રદાન કરે છે.

5. એપ્રિલ 2022ના પાવર સેક્ટર કોઓપરેશન પરના સંયુક્ત વિઝન સ્ટેટમેન્ટને યાદ કરીને, બંને વડાપ્રધાનોએ પાવર સેક્ટરમાં સહકારમાં થયેલી પ્રગતિ પર સંતોષ વ્યક્ત કર્યો, જેમાં ઉત્પાદન પ્રોજેક્ટ્સ, પાવર ટ્રાન્સમિશન, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને પાવર ટ્રેડના વિકાસને આવરી લેવામાં આવ્યો છે. બંને વડા પ્રધાનોએ નેપાળથી ભારતમાં 452 મેગાવોટ સુધીની વીજળીની નિકાસમાં વૃદ્ધિ અને નેપાળમાં 900 મેગાવોટની અરુણ-3 હાઇડ્રો-ઇલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટના નિર્માણમાં થયેલી પ્રગતિની પ્રશંસા કરી હતી.

6. બંને પક્ષોએ લાંબા ગાળાના પાવર ટ્રેડ માટેના કરારને આખરી ઓપ આપ્યો જેમાં તે નેપાળથી ભારતમાં વીજળીની નિકાસનું પ્રમાણ દસ વર્ષની સમયમર્યાદામાં 10,000 મેગાવોટ સુધી વધારવા અને આ માટે પ્રોત્સાહિત કરવા માટે તમામ જરૂરી પગલાં લેવા સંમત થયા હતા. નેપાળના હાઇડ્રોપાવર જનરેશન સેક્ટર અને ટ્રાન્સમિશન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં પરસ્પર-લાભકારી રોકાણ.

7. બંને નેતાઓએ સંયુક્ત રીતે 400 kV ગોરખપુર-બુટવાલ ટ્રાન્સમિશન લાઇનનું ગ્રાઉન્ડ બ્રેકિંગ પણ કર્યું હતું. NHPC અને VUCL લિમિટેડ, નેપાળ દ્વારા 480 મેગાવોટના ફૂકોટ-કરનાલી પ્રોજેક્ટના વિકાસ માટેના એમઓયુ પર હસ્તાક્ષર અને સતલુજ જલ વિદ્યુત નિગમ (SJVN) અને નેપાળના રોકાણ બોર્ડ

(SJVN) વચ્ચે 669 મેગાવોટ લોઅર અરુણના વિકાસ માટે પ્રોજેક્ટ ડેવલપમેન્ટ કરાર . IBN)નું બંને પક્ષો દ્વારા સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું.

8. નેપાળ પક્ષે 40 મેગાવોટ સુધીની વીજળીની નિકાસ સાથે ભારતીય ગ્રીડ દ્વારા નેપાળથી બાંગ્લાદેશ સુધી પ્રથમ ત્રિપક્ષીય વીજ વ્યવહારની સુવિધા આપવાના ભારત સરકારના નિર્ણયનું સ્વાગત કર્યું. બંને પક્ષોએ ઉર્જા ક્ષેત્ર સહિત વધુ પેટા-પ્રાદેશિક સહકાર તરફ તેમની પ્રતિબદ્ધતા વ્યક્ત કરી હતી, જે તમામ હિસ્સેદારોના પરસ્પર લાભ માટે અર્થતંત્રો વચ્ચે આંતર-સંબંધો વધારશે.

9. પંચેશ્વર બહુહેતુક પ્રોજેક્ટ (PMP) નેપાળ અને ભારતના લોકોની આકાંક્ષાઓ અનુસાર મહાકાલી સંધિમાં પરિકલ્પના કરવામાં આવી છે. આ સંદર્ભમાં, એ વાત પર સહમતિ સધાઈ હતી કે બંને સરકારોના સંબંધિત અધિકારીઓ ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં PMPના વિગતવાર પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ (DPR)ને વહેલા અંતિમ સ્વરૂપ આપવા માટે દ્વિપક્ષીય ચર્ચાઓને ઝડપી બનાવશે. પંચેશ્વર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (PDA) બંને સરકારોને અંતિમ ડીપીઆર સબમિટ કરશે. બે સરકારો અને તેમની સંબંધિત સંસ્થાઓ પીએમપી માટે નાણાંની વ્યવસ્થા કરવામાં આગેવાની લેશે. બંને સરકારો દ્વારા ડીપીઆરની મંજૂરી પછી એક વર્ષની અંદર અમલીકરણની પદ્ધતિ પૂર્ણ કરવામાં આવશે.

10. બંને પક્ષોએ ટનકપુર લિંક કેનાલના નિર્માણનું સ્વાગત કર્યું અને સંમત થયા કે નેપાળી પર જરૂરી સુવિધાઓની તૈયારીના આધારે તબક્કાવાર રીતે આ નહેર દ્વારા ટનકપુર બેરેજમાંથી નેપાળના સિંચાઈ કમાન્ડ વિસ્તારમાં પાણી છોડવામાં આવશે. બાજુ આ અંગે બંને પક્ષોની ટેકનિકલ ટીમો સંપર્કમાં રહેશે.

11. બંને પક્ષોએ ભેરી કોરિડોર, નિજગઢ-ઈનારુવા અને ગંડક નેપાળગંજ ટ્રાન્સમિશન લાઈનો અને ઈન્ડિયન લાઈન ઓફ ક્રેડિટ હેઠળ સંકળાયેલ સબસ્ટેશનો માટે 679.8 મિલિયન યુએસ ડોલરના અંદાજિત ખર્ચે ફંડ આપવાના ભારત સરકારના નિર્ણયને આવકાર્યો.

12. બંને વડા પ્રધાનોએ વિકાસ ભાગીદારીમાં સકારાત્મક ગતિની પ્રશંસા કરી અને મોટા ચાલુ પ્રોજેક્ટ્સના અમલીકરણની સમીક્ષા કરી. વડા પ્રધાન પ્રચંડે વડા પ્રધાન મોદીને તમામ ભારતીય સહાયિત પ્રોજેક્ટ્સને સમયમર્યાદા પૂર્ણ કરવા માટે નેપાળ સરકારના સંપૂર્ણ સમર્થનની ખાતરી આપી હતી.

13. ભારત અને નેપાળ વચ્ચે ઇન્ટિગ્રેટેડ ચેક પોસ્ટ્સ (ICPs)ના નિર્માણ દ્વારા કનેક્ટિવિટીને વધુ પ્રોત્સાહન આપતાં, ભારતીય ગ્રાન્ટ સહાય હેઠળ બાંધવામાં આવી રહી છે, બંને નેતાઓએ રુપૈદિહા (ભારત) અને નેપાળગંજ (નેપાળ)માં મિરર આઈસીપીનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. બંને નેતાઓએ સુનૌલી (ભારત) અને ભૈરહાવા (નેપાળ)માં મિરર ICPsના ભૂમિપૂજન સમારોહનું પણ સંચાલન કર્યું હતું. મુલાકાત દરમિયાન ભારતીય ગ્રાન્ટ સહાય હેઠળ નેપાળમાં ડોધારા ચાંદનીમાં અન્ય આઈસીપીના નિર્માણ અંગેના એમઓયુ પર પણ હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા. આ ICPs ભારત અને નેપાળ વચ્ચે લોકો-થી-લોકોની કનેક્ટિવિટી તેમજ વેપાર, વ્યાપારી અને આર્થિક જોડાણોને વધુ વધારવા માટે પરિવહન સુવિધાઓ સુધારવામાં મદદ કરશે. 14. રેલ કનેક્ટિવિટી વધારવા તરફની એક મોટી પહેલમાં, બંને નેતાઓએ

ભારતીય ગ્રાન્ટ સહાયથી બાંધવામાં આવેલી જોગબની-બિરાટનગર રેલ લિંક પર બથનાહા (ભારત)

અને નેપાળ કસ્ટમ્સ યાર્ડ (નેપાળ) વચ્ચે કોસ બોર્ડર ફ્રેટ રેલ કામગીરીના ઉદ્ઘાટનની અધ્યક્ષતા કરી. . આનાથી નેપાળની પૂર્વ બાજુએ એક મુખ્ય આર્થિક હબ, બિરાટનગર દ્વારા બંને દેશો વચ્ચે વેપાર અને વ્યાપારી જોડાણો વધુ વધારશે. ગયા વર્ષે એપ્રિલમાં શરૂ કરાયેલા જયનગર-કુર્થા પેસેન્જર રેલ કામગીરીને વધુ લંબાવતા, કુર્થા-બિજલપુરા રેલ વિભાગ નેપાળ સરકારને સોંપવામાં આવ્યો હતો જે હવે ટૂંક સમયમાં કાર્યરત થવાનો છે.

15. મુલાકાત દરમિયાન રક્સૌલ-કાઠમંડુ રેલ લિંકનો અંતિમ લોકેશન સર્વે રિપોર્ટ નેપાળી પક્ષને પણ સોંપવામાં આવ્યો હતો. ભારત સરકારે ભારતીય રેલ્વે સંસ્થાઓમાં નેપાળી રેલ અધિકારીઓની તાલીમ અને ક્ષમતા નિર્માણ માટેની નેપાળ સરકારની વિનંતીઓ અને જયનગર-કુર્થા રેલ સેક્શન માટે રેલ્વે ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની જાળવણી માટે એક વખતની ગ્રાન્ટની જોગવાઈને પણ સંમતિ આપી હતી. ગયા વર્ષે એપ્રિલમાં ભારત અને નેપાળના વડા પ્રધાનો દ્વારા.

16. એનર્જી કનેક્ટિવિટી પર, બંને નેતાઓએ સપ્ટેમ્બર 2019માં ઉદ્ઘાટન કરાયેલ મોતીહારી-અમલેખગંજ પેટ્રોલિયમ પાઈપલાઈનના લાભોની સંતોષ સાથે નોંધ લીધી. આ સહકારને વધુ વધારવા માટે, બંને નેતાઓએ મોતિહારી-અમલેખગંજ પાઈપલાઈનના તબક્કા-2 માટે શિલાન્યાસ પણ કર્યો. ચિતવનમાં. સિલીગુડી અને ઝાપા વચ્ચે નવી પાઈપલાઈન બિછાવીને પેટ્રોલિયમ સપ્લાય ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના નિર્માણ માટે, અને હાલની ઓઈલ પાઈપલાઈનને આમલેખગંજથી ચિતવન સુધી લંબાવવા તેમજ ચિતવન અને ઝાપા ખાતે બે ગ્રીનફિલ્ડ ટર્મિનલના નિર્માણ માટેના એમઓયુ પર પણ મુલાકાત દરમિયાન હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.

17. બંને પક્ષોએ બંને દેશો વચ્ચે ડિજિટલ નાણાકીય જોડાણને વધુ વધારવાનો પણ નિર્ણય કર્યો. આ સંદર્ભમાં, NPCIL India અને NCHL નેપાળ વચ્ચે કોસ-બોર્ડર ડિજિટલ ચૂકવણીની સુવિધા માટે MOUની આપ-લે કરવામાં આવી હતી.

18. બંને વડાપ્રધાનોએ ભારતથી નેપાળને યુરિયા અને ડીએપીના સપ્લાય અંગે ગયા વર્ષે ફેબ્રુઆરીમાં થયેલી સમજૂતીની સંતોષ સાથે નોંધ કરી. આ સહકારને વધુ મજબૂત બનાવતા, બંને નેતાઓ નેપાળ અને ભારતીય ખેડૂતોની ખાતરની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા અને બંને દેશોમાં બજારની પૂરતી ખાતરી સાથે નેપાળ અને ભારતની જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રની સંસ્થાઓની ભાગીદારી સાથે નેપાળમાં ખાતર પ્લાન્ટ સ્થાપવા સંમત થયા. . બંને વડા પ્રધાનોએ સંબંધિત અધિકારીઓને આવા પ્લાન્ટની સધ્દરતા શોધવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

19. ભારત સરકારે ગ્રાન્ટ હેઠળ ભારતના ચંપાવત અને પિથોરાગઢ જિલ્લાઓને જોડતા નેપાળમાં શિરશા અને ઝુલાઘાટ ખાતે મહાકાલી નદી પર બે પુલ બાંધવાનું પણ નક્કી કર્યું છે. આ પુલો ભારતના ઉત્તરાખંડ રાજ્ય અને નેપાળના સુદુરપશ્ચિમ પ્રાંત વચ્ચે જોડાણને વેગ આપશે.

20. કૃષિ ક્ષેત્રને નવી ગતિ આપવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે, બંને પક્ષોએ નેનો-ફર્ટિલાઇઝર્સ અને કુદરતી ખેતી જેવા દ્વિપક્ષીય સહકારના નવા રસ્તાઓ પર ચર્ચા કરી. કૃષિ અને પશુધન સંબંધિત ક્ષેત્રોમાં ભારત-નેપાળ સહકારના ભાગરૂપે, નેપાળ સરકારને તેમની વિનંતી પર 15 મુરાહ ભેંસોની સપ્લાય કરવામાં આવી રહી છે.

21. ભારત સરકારે ગ્રાન્ટ સહાય હેઠળ નેપાળને દક્ષિણ એશિયા સેટેલાઇટની સેવાઓ પ્રદાન કરવા

માટે ગ્રાઉન્ડ સ્ટેશન બનાવવા અને 300 યુઝર ટર્મિનલ સપ્લાય કરવાની ઓફર કરી છે. આ પહેલ અવકાશ ક્ષેત્રે પ્રાદેશિક સહકારને પ્રોત્સાહન આપશે અને ટેલિકોમ્યુનિકેશન અને બ્રોડકાસ્ટિંગ, ટેલી-મેડિસિન, ટેલી-એજ્યુકેશન, ઇ-ગવર્નન્સ, બેંકિંગ અને એટીએમ સેવાઓ, હવામાન ડેટા ટ્રાન્સમિશન, ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ અને શૈક્ષણિક અને નેટવર્કિંગના ક્ષેત્રોમાં સ્પેસ ટેકનોલોજી એપ્લિકેશનને પ્રોત્સાહન આપશે. સંશોધન સંસ્થાઓ.

22. વડાપ્રધાન મોદીએ નેપાળને ઇન્ટરનેશનલ બિગ કેટ એલાયન્સના સ્થાપક સભ્ય બનવા બદલ અભિનંદન પાઠવ્યા.

23. 02 જૂને વડાપ્રધાન પ્રયંડ મધ્યપ્રદેશના ઈન્દોર અને ઉજ્જૈનની મુલાકાતે છે. આ શહેરોની તેમની મુલાકાત બંને દેશો વચ્ચેના ઊંડા ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક સંબંધોને દર્શાવે છે.

24. નેપાળ ભારતની 'નેબરહુડ ફર્સ્ટ' નીતિના મુખ્ય ભાગીદારોમાંનું એક છે. નેપાળના વડા પ્રધાનની ભારત મુલાકાત બંને દેશો વચ્ચે ઉચ્ચ સ્તરીય મુલાકાત અને આદાનપ્રદાનની પરંપરાને ચાલુ રાખે છે, જે બંને દેશો વચ્ચેના વર્ષો જૂના સંબંધોને મજબૂત બનાવે છે. મુલાકાત દરમિયાન યોજાયેલી ઉત્પાદક ચર્ચાઓએ બંને દેશો વચ્ચે સમજણને વિસ્તૃત કરવામાં અને દ્વિપક્ષીય કાર્યસૂચિની વિશાળ શ્રેણીના પરિપ્રેક્ષ્યમાં મદદ કરી અને ઊંડા મૂળવાળી ભાગીદારીને આગળ લઈ જવા માટે એક મજબૂત દિશા આપી.

નવી દિલ્હી

02 જૂન, 2023